

Den 25. november 2013

EN FREMTIDIG MODEL FOR RELATIONEN MELLEM FOLKETINGET OG FONDEN TEKNOLOGIRÅDET

I henhold til "Beretning om en midlertidig ramme for et samarbejde med Fonden Teknologirådet i 2012-2013" (Bilag B), afgivet af Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser den 4. september 2012, skal der i efteråret 2013 foretages en ny drøftelse af samarbejdsrelationer med Fonden Teknologirådet med henblik på at afklare eventuelt samarbejde efter 2013. MF Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) og MF Per Clausen (EL) blev i kraft af beretningen udpeget til at indgå i repræsentantskabet for Fonden Teknologirådet i 2012-13 og har udarbejdet dette notat som et bidrag til afklaring af den fortsatte relation. Notatet er blevet til på baggrund af dialog med Fonden Teknologirådet gennem 3 møder med direktør Lars Klüver og næstformand i Fondens bestyrelse, tidl. MF Hanne Severinsen.

Drøftelserne har drejet sig om følgende spørgsmål, som vil blive behandlet nedenfor:

- 1) Status og erfaringer gennem 2012-13
- 2) Relation til det europæiske netværk af parlamentariske teknologiråd EPTA
- 3) Indhold og opgaver for Fonden Teknologirådet i en fortsat relation
- 4) Mulige modeller for en fortsat relation

Der gives desuden sidst i notatet nogle konklusioner og anbefalinger for den videre afklaring af den fremtidige relation.

STATUS OG ERFARINGER GENNEM 2012-13

Fonden Teknologirådet blev oprettet i foråret 2012 på baggrund af nedlæggelsen af den offentlige institution Teknologirådet. Oprettelsen blev igangsat i samarbejde mellem Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser og Teknologirådet. Der blev gennem et aktstykke i Finansudvalget bidraget til Fondens økonomi gennem 2012-13, vor der under oparbejdelsen af en eksternt finansieret projektportefølje måtte påregnes et betydeligt underskud. I forbindelse med den offentlige høring om "Lov om ophævelse af lov om Teknologirådet og om ændring af lov om Det Ethiske Råd" (lov nr 559 af 18/06/2012) indløb der 111 høringssvar, hvoraf 1 støttede nedlæggelsen og 100, hvoraf omkring halvdelen var internationale høringssvar, påpegede behovet for, at Teknologirådets opgaver fortsat blev varetaget. Fonden Teknologirådet er oprettet med vedtægter (Bilag E), der i formuleringen af fondens formål giver mulighed for, at Fonden kan varetage opgaver af samme karakter som Teknologirådets.

Fonden er en erhvervsdrivende fond med almennyttigt formål. Det betyder, at eventuelt overskud af Fondens aktiviteter skal anvendes i overensstemmelse med Fondens formålsparagraf.

Der blev i juni 2012 gennemført en virksomhedsoverdragelse af Teknologirådet ind i Fonden Teknologirådet, hvorved Fonden overtog de på det tidspunkt afskedigede medarbejdere. Bortset fra enkelte medarbejdere er det stort set lykkedes at fastholde staben, hvorved kompetencerne er holdt intakte. Fonden har nu 16 fastansatte medarbejdere (direktør, 10 forskere/projektledere, 2 projektsekretærer, 1½ web/IT medarbejdere, 1½ administrative medarbejdere).

Fonden blev oprettet med budgetteret underskud i 2012 og 2013, med forventning om balance eller overskud fra 2014. I 2012 var underskuddet som forventet, hvilket Fonden regner med også nogenlunde vil være tilfældet i 2013. Hovedparten af omsætningen kommer fra EU-projekter. Fonden har en særlig ekspertise indenfor metoder til borgerinddragelse, hvilket danner grundlag for en vis omsætning fra især kommuner og regioner. Endelig har Fonden fået projektbevillinger fra andre fonde. Fonden skal udvide sin økonomiske aktivitet fra de nuværende 9,5 mio.kr. til omkring 12 mio.kr. for at kunne få balance i økonomien. Teknologirådet havde i sin tid en omsætning på godt 20 mio.kr, hvoraf 10,5 mio.kr. kom fra finansloven.

De opgaver, som Teknologirådet i sin tid løste på grundlag af finanslovsbevillingen, vurderes det ikke realistisk at videreføre i tilstrækkeligt omfang på baggrund af danske fondsbevillinger. Det betyder, at det ikke ad den vej er realistisk at etablere et tilstrækkeligt volumen af aktiviteter af direkte relevans for politiske beslutningstagere. Fondens erfaringer på baggrund af en grundig gennemgang af almennyttige fonde og indgivelse af adskillige ansøgninger er, at der i Danmark findes 1-2 fonde, hvis formål og praksis passer til Fondens profil, herunder dens formål om fremsynede, strategiske, involverende analyser, der har politiske beslutningstagere som en væsentlig målgruppe.

Fonden har i 2013 etableret et repræsentantskab, som har mødtes en enkelt gang, den 3. juni 2013. Repræsentantskabet har 38 medlemmer, der samlet set bredt dækker interessenterne indenfor samfundets anvendelse af teknologi. Fonden har fået positiv tilkendegivelse på alle invitationer, bortset fra 2 inviterede medlemmer, som formelt ikke kunne nå at gennemføre en udpegningsproces. Repræsentantskabets sammensætning fremgår af Bilag F.

I forbindelse med ansøgninger til almennyttige fonde har Fonden taget kontakt til medlemmer af Folketinget for at drøfte den politiske efterspørgsel efter projekterne og mulighederne for samarbejde omkring f.eks. Folketingshøringer i projekterne. Fonden har her mødt stor velvilje og dette har afledt støtteerklæringer til ansøgningerne fra medlemmer af Folketinget, som samlet dækker hele det politiske spektrum.

I udvalgets beretning af 4. september 2012 (Bilag B) fremgår det, at "Konkrete projekter, hvori et udvalg i Folketinget ønsker at inddrage bistand fra Fonden Teknologirådet, drøftes alene i det pågældende udvalg, hvorefter udvalget – som i andre tilfælde – kan ansøge Folketinget konkret om midler til afholdelse af eventuelle udgifter til udredning, høring, konferencer m.v." Det må konstateres, at dette ikke har fungeret i praksis, hvilket der kan være flere årsager til. Der findes ikke puljer, projektmidler eller særlige budgetposter i Folketinget, som kan søges af udvalgene. Udvalgenes egne midler til rejser mm. er for små til at finansiere udredninger eller projekter. Og endelig er der ikke en administrativ praksis og procedurer i Folketinget for håndtering af den situation, at et udvalg skulle ønske at etablere et egentligt projekt og betale Fonden Teknologirådet for at udføre det. Fonden har

nævnt, at det tidligt gennem kontakt til en udvalgsformand, flere enkeltstående medlemmer og udvalgssekretærer stod klart, at dette ikke var en farbar vej for etablering af projekter og at man derfor af hensyn til Fondens overlevelse har måttet fokusere på andre muligheder for at etablere projektaktiviteter.

Fonden Teknologirådet peger selv på, at den projektportefølje Fonden har nu, ikke er særligt velegnet sig til at skabe synlighed overfor Folketinget. Det skyldes dels den betydeligt lavere aktivitet sammenlignet med Teknologirådet, dels at projekterne er et resultat af forsknings-udbud i f.eks. EU programmerne og af de almennyttige fondes prioritetsområder og derfor ikke i tilstrækkelig grad fokuserer på direkte anvendelighed for politiske beslutningstagere.

Til gengæld peger Fonden på, at paratheden til at igangsætte aktiviteter af relevans for politisk beslutningstagen er intakt, i kraft af at repræsentantskabet og Fondens netværk blandt eksperter og interessenter stadig fungerer og har vist sig fortsat at være villig til at deltage i udpegningen af projektemner.

RELATION TIL DET EUROPÆISKE NETVÆRK AF PARLAMENTARISKE TEKNOLOGIRÅD EPTA

Udvalget lagde i sin beretning i 2012 særlig vægt på Teknologirådets internationale rolle og her især på, at Danmark fortsat er repræsenteret i det europæiske netværk for parlamentarisk teknologivurdering EPTA (European Parliamentary Technology Assessment), hvor Teknologirådet har spillet en central rolle, bl.a. som igangsætter og koordinator af fælles projekter, initiativtager til EPTAs træningsseminarer for projektledere, og som vært for EPTAs hjemmeside og email-liste.

EPTA er et netværk for erfaringsudveksling, samarbejde og vidensdeling blandt dets 14 medlemmer og 3 associerede medlemmer. EPTA giver tilgang til international forskning og teknologivurdering og adgang til et netværk af parlamentarikere, direktører og projektledere på tværs af Europa. Der holdes en årlig 1-dags konference i tilknytning til et møde for parlamentarikere og bestyrelsesmedlemmer (EPTA Council), samt et årligt møde med deltagelse af medlemmernes direktører. EPTA ekspanderer, senest ved at Østrig fik fuldt medlemskab i 2013, og USA fik associeret medlemskab i 2010.

Reglerne for fuldt medlemskab af EPTA er, at institutionerne skal have en relation til parlamentet, der afspejler, at institutionen leverer teknologivurdering for/med/i parlamentet og til dette skal den have et finansieret arbejdsprogram om teknologivurdering. EPTA har for 2013 og 2014 besluttet, at Fonden kan bevare fuldt medlemskab, mens fondens fortsatte relation til Folketinget afklares.

Det skal i denne sammenhæng nævnes, at EPTA i 2009 tog initiativ til at ansøge EU-Kommissionen om projektet PACITA (Parliaments and Civil Society in Technology Assessment), som blandt andet forsøger at hjælpe europæiske lande, der ikke har parlamentarisk teknologivurdering, med at få analyseret deres behov og muligheder for at institutionalisere det. Projektet er delvist et resultat af et møde blandt europæiske parlamenters videnskabsudvalg, afholdt af den franske nationalforsamlings teknologiråd OPECST i 2008, hvorunder man besluttede at arbejde for etablering af teknologiråd i alle europæiske lande. PACITA koordineres af Fonden Teknologirådet.

INDHOLD OG OPGAVER FOR FONDEN TEKNOLOGIRÅDET I EN FORTSAT RELATION

Vi har bedt Fonden give eksempler på **aktuelle emner**, som både har samfundsmæssig og politisk relevans og særligt kalder på en indsats fra Fonden Teknologirådet. Fonden har leveret en liste med 10 eksempler (Bilag C). Fonden har betonet, at listen kun udgør et udpluk af de mange emner af

samfundsmæssig og fremtidig politisk relevans i spændingsfeltet mellem teknologi og samfund, samt at den er sammensat for at vise bredden i emner og metodevalg, og den særlige rolle, Fonden kan spille. Den må altså ikke læses som en udtømmende liste over relevante emner. Foruden emnerne på listen er der i dialogen med Fonden blevet nævnt andre relevante emner, såsom udviklingen indenfor syntetisk biologi, den fremtidige arealanvendelse i Danmark, automatisering af produktionen, strategier mod international overvågning, mm.

Vi har desuden bedt om henvisning til Teknologirådets publikationer, hvilket gives i Bilag D.

Efter drøftelserne med Fonden tegner der sig et billede af følgende overordnede **opgaveområder** for Fonden Teknologirådet i forbindelse med en fortsat relation til Folketinget:

- At gennemføre projekter, debatter, formidling og oplysning, og at rådgive politiske beslutningstagere om vigtige problemstillinger i spillet mellem teknologi og samfund.
- Herunder at gennemføre en årlig arbejdsplan, som udformes gennem konsultation af Folketinget, repræsentantskabet, m.fl. og eventuelt godkendes af et kontaktudvalg i Folketinget.
- At repræsentere Danmark i internationalt samarbejde om parlamentarisk teknologivurdering, herunder i EPTA (European Parliamentary Technology Assessment network).
- At udarbejde overblik over andre landes teknologivurderingsaktiviteter og deres resultater, perspektivere dem i dansk sammenhæng og formidle dem til folkevalgte og medierne.
- At gennemføre høringer i Folketinget, som kræver en særlig planlægningsindsats, teknologisk indsigt eller forudgående udredninger, og som derfor ikke umiddelbart kan gennemføres af udvalgssekretærene.
- At iværksætte samarbejde om analyser og dialog på tværs af de politiske niveauer på emneområder, som både kræver landspolitisk, regional, kommunal og lokal handling.
- At knytte borgerinddragelse til den politiske proces, både i samarbejde med Folketinget, regioner og kommuner.
- Dertil kan man forestille sig, at der i konkrete tilfælde kan være større opgaver, som kan håndteres af Fonden Teknologirådet, som f.eks.
 - At fungere som sekretariat for uafhængige arbejdsgrupper og kommissioner på teknologiområdet (som klimakommissionen, trængselskommissionen, mv)
 - At gennemføre større, flerårige udrednings- og debatprogrammer om særligt aktuelle emner (f.eks. produktivitet / bæredygtig transport / ressourcer og minedrift / fremtidig arealanvendelse / IT og læring / affald som ressource ...).

I en parlamentarisk sammenhæng står det klart, at en styrke ved Fonden Teknologirådet er dets placering som helt uafhængig af særinteresser, ideologiske platforme eller af den til enhver tid siddende regering. Det giver en særlig mulighed for at betjene Folketinget og andre politiske beslutningstagere på tværs af partiskel.

Teknologirådet kan i sager med modstridende ekspert-udsagn og ivrig lobbyisme fra interesseorganisationer give afbalancerede udredninger og høringer og derigennem klæde beslutningstagerne på til at se nuancerne og dømme på et bredt informeret grundlag. Teknologirådet vurderer ikke, eller kun sjældent, selv en sag, men inviterer i stedet andre ind til at blive informerede

og lave vurderingerne i fællesskab. Denne arbejdsform af "samarbejdende demokrati" er et kendetegn ved Fonden Teknologirådet og adskiller det fra andre tænketanke, råd og nævn.

Fonden peger selv på, at kombinationen af uafhængighed og relationen til Folketinget har betydet, at man har kunnet samle forskere og interessenter, der har lagt store mængder frivilligt og gratis arbejde i projekterne, fordi de derved fik en mulighed for at kanalisere deres viden ind i de politiske beslutningsprocesser. Det har betydet, at Teknologirådet i sin tid trods sin forholdsvist beskedne størrelse har kunnet løfte ret betydelige opgaver.

MULIGE MODELLER FOR EN FORTSAT RELATION

Der ser ud til at være følgende modeller for at fortsætte relationen mellem Folketinget og Fonden Teknologirådet. De præsenteres i prioriteret rækkefølge:

- 1) En samarbejdsaftale mellem Folketinget, regeringen og Fonden Teknologirådet, baseret på nogle fælles målsætninger. På baggrund heraf etableres resultatkontrakter med ministerier og eventuelt en resultatkontrakt med Folketinget. Aftalen revideres hvert år, så den hele tiden kigger 3 år ud i fremtiden. Fonden Teknologirådet er blevet bedt om at beskrive denne model og et notat om dette vedlægges som Bilag A.¹
- 2) Finansiering af konkrete projekter i forbindelse med den årlige finanslov. Dette kunne være relevant i en overgangsperiode, men det ville ikke skabe den nødvendige kontinuitet. Denne model kan dog anvendes som supplement til en af de andre modeller.
- 3) En servicekontrakt for Folketinget direkte. Denne mulighed blev indgående drøftet i forbindelse med udvalgets beretning i 2012. Den må vurderes at være uhensigtsmæssig, fordi Folketinget i givet fald skulle etablere en direkte og fast serviceaftale om rådgivning fra en formelt set privat fond, hvilket ikke harmonerer med Folketingets status.
- 4) Et udbud af en række opgaver, som enten udbydes af Folketinget eller af regeringen ud fra beslutning i Folketinget. Dette er "den tyske model", hvor Bundestag i mere end 20 år er blevet serviceret af instituttet ITAS på basis af gentagne udbud. Den kræver, at udbuddet kan sikre en vis kontinuitet, så i hvert fald en stor del af aftalen lander hos Fonden. Denne model har vist sig gangbar i Tyskland. Det må dog vurderes som et problem, at denne model vil indebære, at Folketinget skal iværksætte udbud, som kun en enkelt byder i realiteten kan vinde.

KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

- Det må konstateres, at Fonden Teknologirådet i kraft af sine vedtægter og uafhængighed strukturelt set er velegnet til at udføre opgaver for eller i samarbejde med Folketinget.
- Både regeringen og Folketinget bidrog aktivt til etablering af Fonden Teknologirådet som afløser for Teknologirådet. Fonden Teknologirådet er derfor både en privat erhvervsdrivende fond og et offentligt projekt. Dette er et godt udgangspunkt for et offentligt-privat partnerskab med Fonden.
- Etableringen af et bredt repræsentantskab viser, at der er bred opbakning til Fonden og til at den skal indtage en rolle, der bygger på de mangeårige erfaringer fra Teknologirådet. Repræsentantskabet har således på sit første møde i juni 2013 påpeget behovet for, at Fonden

¹ Kombinationen af en samarbejdsaftale og resultatkontrakter med flere ministerier har tidligere været velfungerende for Fonden Dansk Standard som en løsning på, at dens arbejde havde relation til flere ministerier. Løsningen bruges dog ikke mere, da Dansk Standard nu har en enkelt resultatkontrakt.

fastholder arbejdsform og mission fra tidligere (Se Bilag G). Dette svarer til det indtryk af opbakning bag Teknologirådets arbejde, som blev udvist ved høringen af lovforslaget ved Teknologirådets nedlæggelse.

- Fonden Teknologirådet ser ud til at kunne overleve på baggrund af især EU-projekter og udførelse af borgerinddragelse. Danske fondsbevillinger kan bidrage væsentligt til enkeltprojekter, men ikke til et arbejdsprogram med en bredde som gør det muligt for Fonden at dække et rimeligt spænd af politisk relevante emner. Der vil derfor være behov for en særlig finansieret arbejdsplan med henblik på relationen til Folketinget.
- Fonden møder stadig stor opbakning til sine projekter hos medlemmer af Folketinget, vurderet ud fra de støtteerklæringer til projektansøgninger, Fonden har modtaget.
- Der er mange vigtige samfundsemner med relation til teknologi, som kan tages op af Fonden Teknologirådet i fremtiden, som vil være af relevans for fremtidige politiske beslutninger og som ikke umiddelbart kan løses af andre, når fordelene ved uafhængighed, stor erfaring med samarbejde med politikere og Fondens særlige metodeberedskab tages i betragtning.
- Der er af Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser blevet lagt stor vægt på Danmarks fortsatte deltagelse i det europæiske samarbejde om parlamentarisk teknologivurdering, EPTA (European Parliamentary Technology Assessment). Fonden Teknologirådet kan ikke fortsat repræsentere Danmark i EPTA, med mindre der etableres en relation til Folketinget og et finansieret arbejdsprogram.
- EPTA muliggør, at man for relativt få midler kan lave politisk relevante aktiviteter på grundlag af andre europæiske teknologiråds projekter og at Fonden Teknologirådet kan servicere danske beslutningstagere med indsigt i den internationale debat om teknologi/samfund.
- Det må konkluderes, at den model for samarbejde med Fonden Teknologirådet, som er anlagt i udvalgets beretning, ikke har fungeret. Den skal konkretiseres mht. budget, administrativ praksis og procedurer, hvis man skal have forhåbning om effekt af en sådan model.
- Den model, der ser ud til at være mest hensigtsmæssig i forhold til både at etablere en reel relation, kontinuitet og legitimitet, er et offentlig-privat partnerskab i kraft af en samarbejdsaftale mellem Folketinget, regeringen og Fonden Teknologirådet (model 1 ovenfor, yderligere beskrevet i Bilag A), der danner basis for resultatkontrakter med et antal ministerier og evt. Folketinget. Det er vores vurdering, at en samarbejdsaftale mellem alle tre parter er mest relevant, eftersom resultaterne af arbejdet i Fonden Teknologirådet erfaringsmæssigt kommer både regeringen og Folketinget til gavn, foruden regioner og kommuner.
- Det vil være hensigtsmæssigt at afslutte afklaringen af en foretrukket model inden udgangen af 2013, så den kan implementeres i 2014.

Vi indstiller, at Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser afgiver en beretning, der anbefaler en samarbejdsmodel som beskrevet i Bilag A.

Jens Henrik Thulesen Dahl

Per Clausen

BILAG

- A. En model for relation mellem Folketinget og Fonden Teknologirådet
- B. Beretning om en midlertidig ramme for et samarbejde med Fonden Teknologirådet i 2012-13
- C. 10 væsentlige samfundsemner af relevans for Fonden Teknologirådet
- D. Rapporter og nyhedsbreve fra Teknologirådet
- E. Vedtægter for Fonden Teknologirådet
- F. Repræsentantskabsmedlemmer – Fonden Teknologirådet 1.1.2013
- G. Referat af repræsentantskabsmøde i Fonden Teknologirådet 3.juni 2013

EN MODEL FOR RELATION MELLEM FOLKETINGET OG TEKNOLOGIRÅDET

En mulig model for etablering af en relation mellem Folketinget og Fonden Teknologirådet kan baseres på en samarbejdsaftale, der fastlægger formålene med relationen og hvordan parterne bidrager til samarbejdet. Samarbejdsaftalen danner så grundlag for et antal resultatkontrakter med regeringen og Folketinget.

SAMARBEJDSAFTALEN

Samarbejdsaftalen er grundlag for et offentligt-privat partnerskab mellem tre parter – Folketinget, regeringen og Fonden Teknologirådet. Den beskriver formålene med aftalen, som f.eks. at:

- Sikre, at Danmark gennemfører udredninger, analyser, debat og rådgivning af politiske beslutningstagere på alle niveauer indenfor emner, der har at gøre med muligheder og konsekvenser af samfundets anvendelse af videnskab, teknologi og innovation, og indenfor emner, der i øvrigt er politisk ønske om, at Fonden Teknologirådet tager under behandling.
- Give mulighed for, at Folketingets udvalg kan rekvirere udredninger, analyser, høringer, konferencer mm. hos Fonden Teknologirådet.
- Sørge for, at Danmark metodisk har mulighed for fortsat at ligge i front indenfor teknologivurdering, ikke mindst hvad angår metoder til at inddrage befolkningen direkte i vurderingerne.
- Positionere Danmark stærkt i det internationale samarbejde om teknologivurdering og i det europæiske netværk for parlamentarisk teknologivurdering EPTA.
- Etablere en årlig arbejdsplan, der behandler emner indenfor en række områder af relevans for politiske beslutningstagere.
- Danne grundlag for, at Fonden Teknologirådet kan trække internationale og europæiske projektmidler hjem gennem forsknings- og fondsansøgninger, og gennem kontrakter med udenlandske og internationale organisationer.

For at realisere disse formål, bidrager de tre parter på hver deres måde:

- Folketinget giver Fonden Teknologirådet adgang til at etablere og gennemføre projekter, analyser, høringer, konferencer mm. i direkte samarbejde med Folketingets udvalg. Folketinget udpeger et kontaktudvalg til Fonden Teknologirådet, samt medlemmer til Fondens repræsentantskab. Folketingets udvalg kan tage initiativ til dialog med et ministerium om

etablering af en resultatkontrakt indenfor udvalgets emneområde. Folketinget kan desuden selv etablere en resultatkontrakt med fonden Teknologirådet.

- Regeringen giver fagministerierne mulighed for at etablere resultatkontrakter med Fonden Teknologirådet for dels at sikre en vis aktivitet indenfor ministeriets emneområder, dels for at muliggøre, at ministeriets fagudvalg i Folketinget kan trække på Fonden Teknologirådet, og endelig for at bidrage til udfyldelsen af de bredere formål i samarbejdsaftalen.
- Fonden Teknologirådet supplerer resultatkontrakterne med indhentning af relevante forsknings- og fondsbevillinger og projektkontrakter fra internationale og danske bevillingsgivere, og der kan i resultatkontrakterne angives måltal for denne aktivitet. Fonden Teknologirådet sørger for, at der er tilstrækkelig kapacitet og kompetence i Fonden til kontinuert at være i stand til at yde aktiviteter af høj kvalitet. Fonden anvender eventuelt overskud af sine aktiviteter indenfor samarbejdskontraktens formål, med respekt for de formål, der er beskrevet i Fondens vedtægter.

Samarbejdsaftalen kan give mulighed for, at andre danske folkevalgte og myndigheder kan tilslutte sig samarbejdsaftalen, hvis dette resulterer i supplerende resultatkontrakter. Det vil kunne give mulighed for, at regioner og kommuner eller deres foreninger kan bidrage til udfyldelse af samarbejdsaftalens formål.

Det vil være en fordel, hvis samarbejdsaftalen er flerårig (f.eks. treårig), men revideres årligt. Det vil sikre løbende dialog om samarbejdet og justering af formål og forventninger.

RESULTATKONTRAKTER

Resultatkontrakter kan anvendes til at lave konkrete aftaler om indenfor rammene af den overordnede samarbejdsaftale. Der kan udformes en standardaftale, som man tager udgangspunkt i ved etablering af resultatkontrakter.

Lars Klüver

2011/1 BR 8

Offentliggørelsesdato: 02-10-2012

Folketinget

Den fulde tekst

Beretning afgivet af Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser den 4. september 2012

Beretning

om

en midlertidig ramme for et samarbejde med Fonden Teknologirådet i 2012-2013

1. Udvalgsarbejdet

Udvalget har behandlet sagen i en række møder.

2. Politiske bemærkninger

Udvalget finder det i forlængelse af udvalgets betænkning af 17. april 2012 over lovforslag nr. L 79 (Nedlæggelse af Teknologirådet) og vedtagelsen af L 79 vigtigt, at Fonden Teknologirådet kan fastholde Teknologirådets medlemskab af det europæiske teknologivurderingsnetværk, EPTA. Dette kræver, at der fortsat eksisterer en relation til Folketinget.

For at sikre denne fortsatte relation indstiller udvalget, at Folketingets to valggrupper hver udpeger et medlem af Folketinget til repræsentantskabet for Fonden Teknologirådet for perioden 2012-2013, hvor staten har medvirket økonomisk til at sikre fonden. Der udpeges så vidt muligt folketingsmedlemmer, som har interesse for nationale og internationale teknologivurderinger, bl.a. (nye) teknologiers muligheder og konsekvenser for samfundet, og for mulighederne for øget borgerinvolvering og formidling, herunder i et samarbejde med beslutningstagere på andre niveauer.

Konkrete projekter, hvori et udvalg i Folketinget ønsker at inddrage bistand fra Fonden Teknologirådet, drøftes alene i det pågældende udvalg, hvorefter udvalget – som i andre tilfælde – kan ansøge Folketinget konkret om midler til afholdelse af eventuelle udgifter til udredning, høring, konference m.v.

Udvalget vil i efteråret 2013 foretage en ny drøftelse af samarbejdsrelationer med Fonden Teknologirådet med henblik på at afklare eventuelt samarbejde efter 2013.

P. u. v.
Rasmus Prehn
formand

10 VÆSENTLIGE SAMFUNDSEMNER AF RELEVANS FOR FONDEN TEKNOLOGIRÅDET

Nedenfor præsenteres 10 af de mere omfattende emner, Fonden Teknologirådet gerne vil arbejde med de kommende år. Emnerne er karakteriserede ved, at der skal skabes dialog mellem aktørerne (eksperter, interessenter, politikere), i mange tilfælde vil inddragelse af borgere, brugere, medarbejdere m.fl. være relevant, og der er behov for strategi, politikudvikling og rådgivning. Det er desuden emner, som der kan være god grund til at sætte i gang i et neutralt miljø udenfor regeringen. Teknologirådets arbejdsform er altså særligt relevant på disse emner.

ANSVARLIG MINEDRIFT

Grønlandsk-dansk samarbejdsprojekt om at klarlægge mulighederne for at anlægge en strategi for ansvarlig og bæredygtig minedrift i Grønland. Dette ville indbefatte både Grønlands egne ansvarsområder (f.eks. råstofbeslutninger) og de danske (f.eks. arbejdsmiljø og sikkerhed). Projektet ville bygge på international viden om bæredygtig minedrift, inddrage interessenter i Grønland for at afsøge de elementer af en strategi, som man bør se nærmere på, og lave borgerinddragelse i Grønland om hovedlinjerne i en mulig strategi. En sidegevinst ville være, at der kan opbygges en infrastruktur for borgerinddragelse, så andre emner senere kan tagen op nemmere og billigere.

DRONE-POLITIK

Droner har et dårligt omdømme på grund af den militære anvendelse. Men der er virkelig mange områder, hvor de vil kunne gøre stor gavn i forhold til nogle samfundsmæssige udfordringer. Danmark har desuden mulighed for at udvikle industri ovenpå de kommercielt tilgængelige droner i form af branche-løsninger. F.eks. er landbruget en oplagt bruger af droner, geo-opmåling kan foregå meget nemmere, search-and-rescue operationer og brandslukning kan effektiviseres, ting kan udbringes meget hurtigt – f.eks. akut levering af medicin. Men der er mange forhindringer, ikke mindst reglerne for lufttrafik og truslen om overvågning. Derfor bør der laves et projekt, som går i dybden med udfordringerne og finder løsninger, og som kan være med til at skubbe på ”ansvarlig” innovation indenfor anvendelse af droner.

BIG DATA

Cloud Computing og nye effektive indekseringsmetoder muliggør nu, at enorme datamængder kan analyseres for f.eks. at finde mønstre af forudsigelighed og for at knytte meget forskellige datatyper sammen. Eksempelvis har Google lavet forsøg, der viste, at man ved at samle alle tilgængelige data om et par mindre byer kunne forudsige, hvilken film specifikke borgere ville vælge at se en given aften. Metoderne i Big Data ligger også bag overvågningsprogrammer som dem, NSA benytter sig af.

Der er ingen tvivl om, at Big Data udviklingen vil blive et stort politisk tema efterhånden som det går op for befolkningerne, at deres liv bliver gennemsigtigt. Det "panoptiske samfund" rykker dermed tættere på og det er ikke nogen god fremtid, for erfaringer fra stærkt overvågede samfund viser, at borgerne bliver konforme, uinteresserede i konfliktfyldte emner, mister innovationsevne og undgår at engagere sig i politik. Demokratisk udgør det panoptiske samfund en stor trussel. Der er derfor god grund til at undersøge, hvordan man kan høste fordelene og undgå ulemperne ved denne udvikling.

Danmark bør tage dette emne op med en stor indsats. Vi er internationalt respekterede for vores demokratiske sindelag og åbne debat. Så der vil blive skelet til resultaterne fra en dansk undersøgelse af tendenserne i Big Data. Men projektet bør have fangarme ud i det internationale og så vidt muligt trække på stærke internationale eksperter. Måske bør der mere være tale om et program end om et projekt.

SMART POLICING

Forsknings- og teknologibaseret praksis i politiarbejdet er især i USA under udvikling med overskriften Smart Policing. Det drejer sig om at løfte politiarbejdet fra at være erfaringsdrevet til i højere grad at bygge på nye teknologiske muligheder, forskningsmetodik og kriminologisk viden. Et eksempel er, at de fleste politifolk ved, at mange mindre forbrydelser sker indenfor meget små arealer – udenfor et diskotek, foran en spillehal, ved indgangen til et supermarked mv. – men den viden systematiseres ikke og bruges ikke præventivt. Med geografiske informationssystemer (GIS) kan man plotte sådanne hot-spots, lade borgerne deltage i det, lave mere præcis statistik på hændelserne og dermed bruge politistaben mere effektivt. Andre tendenser er droner til overvågning, Big Data, robotter i farligt miljø mv. Det må forventes, at det er en udvikling, der vil komme til Danmark. Norge har f.eks. udvist stor interesse for det efter masse mordet på øen Utøya.

Et projekt kan samle op på udviklingen, sætte den i et dansk perspektiv, vurdere fordele og ulemper, herunder blandt andet, om de anvendte teknologier er sikre nok, effektive nok mv. Dette kan gøres i samarbejde med politi, kriminologer, internationale eksperter – og der kan dermed gives et tidligt varsel om, hvilke dele af udviklingen, der er lovende og hvilke man nok skal være mere tilbageholdende overfor. Teknologirådet kan være med til at åbne denne debat for offentligheden og bringe de formentlig mange forskellige vurderinger i spil før udviklingen allerede er i gang. Dette er et emne, hvor de mere værdimæssige sider af problemet kunne undersøges gennem forskellige former for borgerinddragelse.

PRODUKTIVITET I ÅBEN DEBAT

Produktivitetskommissionen anlægger i sit hidtidige arbejde nogle perspektiver, der har stærkt fokus på økonomi og ledelse. Den har haft mindre fokus på teknologi og udvikling af produktionsformer. Eksempelvis har den ikke haft fokus på de formentlig meget store potentialer, der fortsat ligger i en kombination af opkvalificering og automatisering inden SMV'erne. Der findes også meget viden på universiteterne om produktivitetstab og –gevinst ved de nye organiserings- og kvalitetssikringsmetoder, der er rullet ud gennem de sidste 10-15 år – ændringer, som nogle forskere mener, kan forklare store dele af produktivitetstab. Endelig er videre/efteruddannelsens betydning for produktivitet et område, som der bør skabes mere overblik over, ikke mindst med hensyn til den læringstunge del af arbejdsstyrken. Et projekt burde have flere elementer:

- En arbejdsgruppe, som både styrer de øvrige aktiviteter og skriver hovedrapporten, og som kan bære Produktivitetskommissionens arbejde ind i projektet.
- Debat og opsamling på den opfattelse, der er om produktivitetstab "på gulvet" – gennem en række workshops/camps med eksperter, virksomhedsledere og medarbejdere.
- Erfaringsopsamling fra industrien – fx om de succeser, der har været med automatisering og opkvalificering af arbejdskraften.
- Involvering af fagbevægelsen, branche- og faglige organisationer, så man kan få overblik over de særlige træk, der kan være på nogle områder. Borgerinddragelsesmetoder kan anvendes.
- Høringer/seminarer med relevante udvalg i Folketinget – både undervejs og ifm drøftelse af slutrapporten.

Hensigten kunne være at fortsætte, hvor Produktivitetskommissionen slipper med udgangen af 2013. Der vil nok på det tidspunkt være et meget stort behov for at brede debatten ud, relatere kommissionens arbejde til den daglige oplevelse i den private og offentlige virksomhed. Teknologirådet vil som uafhængig part være egnet til at drive et sådant program.

FREMTIDENS ÆLDRELIV

Teknologi vil komme til at spille meget kraftigt ind på vilkårene og mulighederne for fremtidens ældre. Sundhedsvæsenet få nye muligheder indenfor sundheds-IT, som vil gøre livet som ældre og kroniker meget bedre og nemmere. Men de store ændringer kommer formentlig til at ske i hjemmet, hvor teknologi vil kunne bidrage med eksempelvis bedre overvågning og tryghedsskabende løsninger, bedre kommunikation, nemmere husholdning og bedre diæt. Livet udenfor hjemmet kan blive ændret i retning af mindre men bedre motion/træning, mere fleksible transportudbud, navigation og springsteknologier til demente mv.

Nogle af de teknologiområder, der er involveret er smart-hus teknologi, robotter/droner, kropssensorer, sporings- og meldesystemer, internet services og apps, og nye måder at administrere borgerens forhold til sundhedsvæsen og servicesektoren.

Ser man samlet på den positive udvikling i de ældres sundhedstilstand og de nye teknologiske muligheder får man et billede af en mulig fremtid, hvor de ældre i mange situationer kan blive en ressource i stedet for en 'byrde' – eller i hvert fald blive en betydeligt lettere byrde. Men der er mange valg, der skal træffes på vejen dertil og mange af dem skal baseres på værdi-diskussioner, for fremtidens ældre vil ikke have løsningerne hældt ned over hovedet. På det tekniske område er der

efterhånden mange aktiviteter, men det kniber med aktiviteter, som undersøger, hvilken vej borgerne og brugerne helst vil have, at det skal gå.

Der er derfor behov for en fornyet debat om fremtidens ældrelev, hvor de fremtidige ældre deltager og tager stilling til de nye muligheder på et velinformeret grundlag.

REGIONALE BÆREDYGTIGE TRANSPORTPLANER

Bæredygtig transport skal gøre konkret. Teknologirådet har tidligere lavet beregninger, der viste, at det kan lade sig gøre, men hvor f.eks. fysisk planlægning viste sig at være essentielt. Derfor er der behov for projekter, der gennemfører processer omkring de større byer, som undersøger, hvordan en omlægning til bæredygtig transport kunne se ud helt konkret. Det skal være åbne projekter, som undersøger problemer/muligheder/ideer før de egentlige planlæggere går i gang. Dette er anderledes end, men kan spille meget konstruktivt sammen med, det Road Map, som nu er igangsat i Transportministeriet, blandt andet fordi lokale/regionale aktører vil være meget vigtige i et sådant projekt. Transportministeriets Road Map forventes klar i foråret 2014 og et sådant projekt kunne tage bolden op og gå konkret til værks ved at lave fremtidsbilleder for de største byer og deres opland.

IKT OG LÆRING

IKT og læring bør drejes ind på et spor, hvor det kan hjælpe samfundet med at løfte kompetencerne hos den læringsmæssigt svageste del af arbejdskraften. Der har været mange forsøg med IKT og læring de seneste år og den brede adgang til Internettet, udbredelse af PC'er, tablets og smartphones gør det nu muligt at nå grupper gennem IKT, som før var koblet af den form for kommunikation. Læring hos dette segment er ofte præget af dårlige erfaringer med skolesystemet og lægger man dertil udbredt funktionel analfabetisme og ordblindhed, er udfordringerne åbenlyse. Det er derfor vigtigt at få sat fokus på behovet for stadig udvikling og eksperimenter, på de vilkår på arbejdsmarkedet, der kan få denne gruppe til at deltage, og på de gode erfaringer, der er høstet. Et projekt kan samle viden sammen, engagere medarbejderne i at undersøge, hvad der virker, og give bidrag til de fremtidige strategier for IKT og læring.

EUROPÆISK SAMMENLIGNELIG ENERGIMODEL

Energidebatten i Europa vil kunne løftes betydeligt, hvis man kan flytte traditionerne i dansk energimodellering ind på den Europæiske scene, så borgere, industri, organisationer, NGO'er og myndigheder har adgang til de samme redskaber – på tværs af Europa. Teknologirådet har tidligere brudt land ved at lave scenarier for omlægning af energisystemet, som har haft stor betydning. Det har været muligt på grund af et tæt samspil mellem energisystemets aktører, nogle af verdens bedste energimodel-byggere og de politikere, der skulle tage bolden op bagefter. Danmark kan bygge videre på dette ved at lave modeller, der kan bruges på tværs af Europa og dermed gøre det muligt at sammenligne de Europæiske landes energipolitik og fremtidsplaner på et helt anderledes højt kvalitetsniveau end tidligere. Teknologirådet har et konsortium af europæiske samarbejdspartnere,

som er parate til at indgå i et sådant projekt, hvis der kan findes finansiering. Det er ikke et lille projekt – men vigtigt.

BORGERDEBAT OM ENERGISYSTEMETS OMSTILLING

Mange initiativer på energiområdet er følsomme overfor den offentlige opinion. Det gælder f.eks. nogle tiltag til energibesparelser, opstilling af vindmøller på land, krav om skift væk fra oliefyr, udbredelsen af fjernvarme, affaldsforbrænding, store solvarmeanlæg, solstrømsanlæg mm. Energisystemets indre logik og dets store betydning for samfundsøkonomien gør, at der kræves et relativt højt vidensniveau, før man kan foretage relevante helhedsvurderinger. Det medfører, at opinionen ofte dannes på "reflekssvar" i stedet for på "reflekterede svar". Der findes imidlertid gode og velafprøvede metoder til at give et antal borgere den information, de skal bruge, for at kunne vurdere et meget kompliceret område. Erfaringerne er, at borgerne er kompetente til at foretage vurderingerne, når de har fået den nødvendige baggrundsviden.

En bred borgerinddragelse på energiområdet vil kunne løfte emnet ud i en mere åben debat, hvilket må siges at være nødvendigt, hvis den meget store omstilling af energisystemet – som i høj grad også skal involvere borgerne – skal lykkes. Det kan gøres som et enkeltstående større projekt eller som et længerevarende program, hvor borgerne kommer til at tage stilling til mange forskellige energirelaterede spørgsmål og der på grund af de flere aktiviteter kommer en egentlig folkeoplysende effekt.

Lars Klüver

RAPPORTER OG NYHEDSBREVE FRA TEKNOLOGIRÅDET

Alle rapporter og nyhedsbreve kan downloades gratis fra www.tekno.dk:

- **Rapporter: >Udgivelser>Download rapporter**
 - Alle udgivelser, bortset fra nyhedsbrevet og webmagasinet
 - Rapporter fra efter 1994 ses på listen
 - Rapporter fra før 1994 nås gennem linket i toppen af teksten
 - Udgivelsesraten varierer fra 3-20 rapporter årligt, afhængigt af karakteren og størrelsen af de projekter, der er igangsat.
 - Antal downloads pr. rapport er meget afhængig af emnet og varierer fra et par tusinde til flere hundrede tusinde downloads
- **Nyhedsbrevet Fra Rådet til Tinget: >Nyhedsbrev**
 - Nyhedsbrevet refererer projekter og tydeliggør de politiske handlemuligheder
 - De seneste nyhedsbreve vises.
 - "Alle" nyhedsbreve nås gennem linket i bunden af listen
 - Der er udgivet i alt 284 nyhedsbreve
- **Høringer: >Høringer**
 - Der er direkte adgang til rapporter fra høringer i Folketinget
 - De seneste rapporter vises
 - "Alle" kan nås fra link nederst i listen
 - Der er i alt gennemført 50 høringer for Folketinget – typisk halv/heldags høringer – og antallet har varieret fra 0-7 høringer årligt, typisk med færrest i valgår.
- **Webmagasinet "TeknologiDebat": >Teknologidebat**
 - Udkom 4 gange årligt frem til oktober 2011.
 - Ophørte som periodisk aktivitet med lukningen af Teknologirådet, men kan udkomme i forbindelse med projekter i fremtiden.
 - Magasinet har et hovedtema i og omkring de emner, der behandles i et projekt.
- **Podcasts/Videocasts: >Oplysning debat>Podcasts**
 - Podcasts og videocasts giver mulighed for at downloade høringer, workshopindlæg, projektpræsentationer og -resultater mv. til smartphones/pods/pads.
 - Der downloades typisk 2-300 casts månedligt
- **TeknoNyt: >Forsiden: Abonner i bunden af siden**
 - TeknoNyt er et e-mail nyhedsbrev, der udkommer ad hoc.
 - Det anvendes til at gøre opmærksom på møder, udgivelser, Fra Rådet til Tinget mv.
 - Der er knap 3000 abonnenter

BRUUN & HJEJLE

16. april 2012

Poul Heidmann
Partner

Ref 3000196
Dok 1028932

Vedtægter
for
FONDEN TEKNOLOGIRÅDET

§ 1 Fondens navn og hjemsted

Fondens navn er "Fonden Teknologirådet".

Fondens hjemsted er Københavns kommune.

§ 2 Fondens stifter og formål

Fonden stiftes af Teknologirådet.

Teknologirådet forventes nedlagt ved Folketingets vedtagelse af lovforslag nr. L 79 (Forslag til lov om ophævelse af lov om Teknologirådet og om ændring af lov om Det Ethiske Råd) fremsat den 1. februar 2012. Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser ved Styrelsen for Forskning og Innovation overtager ved lovens ikrafttræden alle Teknologirådets aktiver og passiver og indtræder i alle rådets rettigheder og forpligtelser. Hvis fonden ved lovens vedtagelse endnu ikke er endeligt registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, indtræder Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser ved Styrelsen for Forskning og Innovation i Teknologirådets forpligtelser og kompetencer som stifter frem til registreringen.

Fondens formål er at gennemføre forskning, analyser, vurderinger, dialog og formidling samt rådgivning inden for samfundsforhold, herunder anvendelse af viden og teknologi, i Danmark såvel som internationalt.

Fondens hovedaktivitet er baseret på udførelse af opgaver mod vederlag inden for de nævnte områder.

Fonden kan tillige udøve sin aktivitet på grundlag af tilskud.

BRUUN & HJEJLE

Fonden kan udføre offentligt relaterede opgaver, f.eks. ved at

- følge den teknologiske udvikling,
- gennemføre udredninger og helhedsvurderinger af teknologiens muligheder og konsekvenser for samfundet og den enkelte borger,
- foranstalte selvstændig teknologivurdering,
- formidle resultaterne af sit arbejde med henblik på at bidrage til den offentlige debat om teknologi,
- rådgive Folketinget, regeringen og andre politiske beslutningstagere,
- anvende metoder, der bygger på bred samfundsmæssig dialog og inddrager eksperter, interessenter, politikere og individuelle repræsentanter for befolkningen direkte i arbejdet og
- følge, formidle og bidrage til den internationale udvikling på sit område.

§ 3 Fondens kapital og anvendelse af overskud

Fondens grundkapital udgør 300.000 kr. og er indbetalt af stifteren kontant og ved indskud af virksomhed.

Efter Folketingets vedtagelse af lovforslag nr. L 79, jf. § 2, overdrager Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser ved Styrelsen for Forskning og Innovation Teknologirådets aktiver og passiver til Fonden. Der henvises til åbningsbalance udarbejdet af statsautoriseret revisor Sten Lauritzen, Christensen Kjærulff Statsautoriseret Revisionsaktieselskab.

Fonden skal gennem sin virksomhed først og fremmest sikre en konsolidering, der løbende kan understøtte, at fonden har det fornødne kapitalgrundlag til at gennemføre sin virksomhed.

Et eventuelt overskud opgjort i henhold til årsregnskabsloven med tillæg af frie reserver og efter fradrag af henlæggelser i henhold til årsregnskabsloven og efter rimelig konsolidering af Fonden anvendes til nye aktiviteter inden for Fondens formål, herunder yderligere offentligt rettede aktiviteter.

Fonden kan udøve virksomhed i helejede selskaber eller ved erhvervelse af ejerandele i selskaber.

BRUUN & HJEJLE

§ 4 Fondens forhold til stifter

Der er ikke tillagt Fondens stifter eller andre særlige rettigheder eller fordele i forbindelse med stiftelsen. Fondens midler kan ikke på noget tidspunkt føres tilbage til stifter.

§ 5 Bestyrelsen

Bestyrelsen er Fondens øverste myndighed.

Bestyrelsen består af 6-8 medlemmer, der udpeges således:

- a. Medlemmerne af Fondens repræsentantskab udpeger 2 medlemmer af bestyrelsen, jf. § 7.
- b. Efter konsultation af European Parliamentary Technology Assessment network (EPTA) udpeger den siddende bestyrelse et medlem, som er dansk, svensk eller norsk talende.
- c. Fondens medarbejdere udpeger et medlem, der ikke er medarbejder. Udpegningen sker ved simpelt flertal blandt alle Fondens medarbejdere.
- d. Fondens medarbejdere udpeger et medlem af deres midte, som ikke kan være direktøren. Udpegningen sker ved simpelt flertal blandt alle medarbejdere. Dette bestyrelsesmedlem udpeges ikke, hvis reglerne om medarbejderrepræsentanter træder i kraft, jf. lov om erhvervsdrivende fonde, § 22. Ønsker medarbejderne ikke at udpege et medlem af deres midte udpeger de - så længe reglerne om medarbejderrepræsentanter ikke er trådt i kraft - i stedet et yderligere medlem efter reglerne i punkt c.
- e. Øvrige medlemmer udpeges af et flertal i den siddende bestyrelse, der ligeledes bestemmer, hvor mange medlemmer bestyrelsen skal have indenfor intervallet 6-8. Det medlem medarbejderne har udpeget af deres midte efter bestemmelsen i punkt d, kan deltage i disse beslutninger.

Bestyrelsens udpegning af medlemmer finder sted på det årsmøde, hvor den siddende bestyrelses funktionsperiode udløber. Navnene på de eksternt udpegede eller indstillede skal ligeledes foreligge til dette årsmøde.

Bestyrelsesmedlemmerne skal besidde viden og erfaring, der har relevans for Fondens formål, og kunne bidrage med økonomisk og forretningsmæssig forståelse samt styrke Fondens kontakt til brugerne.

Begge køn skal være repræsenteret i bestyrelsen.

BRUUN & HJEJLE

Medlemmerne af bestyrelsen er udpeget for en periode af 3 år, der løber fra medlemmets indtrædelse i bestyrelsen straks efter det årsmøde, hvor udpegningen har fundet sted eller er meddelt for eksternt udpegede medlemmers vedkommende. Genudpegning kan finde sted, dog maksimalt 2 gange. Af hensyn til bestyrelsens kontinuitet, kan bestyrelsen opfordre medlemmer til at lade sig genudpege. Ved et medlems udtræden inden for en periode udpeges straks et nyt medlem, der indtræder i det afgående medlems 3-års periode. Det nye medlem udpeges af den, der har udpeget det afgående medlem.

Bestyrelsen konstituerer sig med en formand og en næstformand, der i tilfælde af formandens fravær skal lede bestyrelsens møder. Der vælges ikke suppleanter eller andre stedfortrædere. Formanden er ansvarlig for, at bestyrelsen holder de nødvendige møder og indkalder samtlige medlemmer til alle bestyrelsesmøder. Bestyrelsen afholder i øvrigt møde, når formanden bestemmer det, eller det begæres af mindst et bestyrelsesmedlem eller af Fondens direktør.

Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede. Alle medlemmer af bestyrelsen har ret til at deltage i alle bestyrelsens beslutninger. Bestyrelsen træffer beslutninger med simpelt stemmeflertal med mindre denne vedtægt bestemmer andet. I tilfælde af stemmelighed er formandens – eller i hans fravær næstformandens - stemme afgørende.

Bestyrelsesmedlemmer eller direktøren kan ikke deltage i behandlingen af spørgsmål, hvor de er inhabil.

Der føres en protokol over bestyrelsens forhandlinger. Det protokollerede referat godkendes og underskrives af de tilstedeværende bestyrelsesmedlemmer senest 14 dage efter mødets afholdelse. Et medlem, som ikke er enig i bestyrelsens beslutning, har ret til at få sine synspunkter indført i referatet.

Fondens første bestyrelse sidder til årsmødet 2014, hvorefter en ny bestyrelse udpeget efter ovenstående regler afløser den første bestyrelse. Såfremt medlemmer af den første bestyrelse får længerevarende forfald, supplerer bestyrelsen sig selv for den resterende funktionsperiode.

Den første bestyrelse tager senest den 1. august 2013 initiativ til iværksættelse af udpegelsen af den efterfølgende bestyrelse.

§ 6 Administrerende direktør

BRUUN & HJEJLE

Bestyrelsen ansætter en administrerende direktør, som varetager den daglige ledelse af Fonden. Direktøren skal følge de retningslinjer og anvisninger, som bestyrelsen fastsætter. Beslutning om afskedigelse af direktøren træffes af bestyrelsen.

Direktøren har ret til at deltage i bestyrelsesmøderne uden stemmeret.

§ 7 Repræsentantskab

Fonden nedsætter et repræsentantskab, der udpeger to bestyrelsesmedlemmer, jf. § 5, litra a.

§ 9 Årsmøde

Fonden afholder et særligt bestyrelsesmøde (årsmøde), hvert år inden udgangen af april måned, hvor bestyrelsen godkender fondens årsrapport.

Mødet finder sted i Fondens hjemstedskommune eller et andet sted i Danmark efter bestyrelsens bestemmelse.

Dagsordenen for Fondens årsmøde skal omfatte følgende punkter:

1. Orientering om det seneste regnskabsår v/formanden.
2. Godkendelse af Fondens årsrapport.
3. Disponering af årets resultat.
4. Iværksættelse af valg af nye medlemmer til bestyrelsen eller af genudpegning.
5. Orientering om nye udpegede medlemmer.
6. Fastsættelse af eventuelt vederlag til bestyrelsen for det kommende år.
7. Valg af revisor.

§ 10 Anbringelse af fondens aktiver

Det er bestyrelsens ansvar, at Fondens aktiver til enhver tid er anbragt på forsvarlig og betryggende vis under hensyntagen til såvel sikkerhed som til muligheden for at kunne opnå et tilfredsstillende afkast.

§ 11 Vederlag til bestyrelsen

Hvert medlem af bestyrelsen kan modtage et årligt vederlag. For den første bestyrelse udgør vederlaget for formanden 25.000 kr. og for hvert af de øvrige medlemmer 15.000 kr. For de efterfølgende be-

BRUUN & HJEJLE

styrelser fastsættes vederlaget af bestyrelsen, dels under hensyn til det arbejde, der forventes at medgå, dels under hensyn til Fondens økonomiske stilling. Vederlaget bør dog ikke væsentligt overstige 100.000 kr. til formanden og 50.000 kr. til de øvrige medlemmer. Bestyrelsen kan pristalsregulere de ovenfor anførte beløb og de til enhver tid fastsatte vederlag.

§ 12 Fondens regnskabsår

Fondens regnskabsår er kalenderåret. Fondens første regnskabsår løber fra 1. januar 2012 til udgangen af kalenderåret.

§ 13 Årsrapport

Fondens årsrapport skal aflægges i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser herom.

Årsrapporten skal give et retvisende billede af fonden, herunder fondens aktiver og passiver, den finansielle stilling samt resultatet.

Årsrapporten udarbejdes af ledelsen.

§ 14 Revision

Fondens årsrapport skal revideres af en godkendt revisor. Revisor vælges hvert år af bestyrelsen. Genvalg kan finde sted.

Fondens revisor har ret til at deltage i det bestyrelsesmøde, der godkender årsrapporten og pligt til at deltage i bestyrelsesmøder, hvis et medlem af bestyrelsen forlanger det.

§ 15 Tegningsregel

Fonden tegnes af direktøren i forening med formanden eller næstformanden eller den samlede bestyrelse.

§ 16 Ændring af vedtægten

Ændringer af Fondens vedtægt kræver, at mindst 2/3 af samtlige medlemmer af bestyrelsen stemmer for, samt fondsmyndighedens godkendelse og eventuelt Civilstyrelsens godkendelse.

§ 17 Opløsning af fonden

BRUUN & HJEJLE

Beslutning om opløsning af Fonden kræver, at mindst 3/4 af samtlige medlemmer af bestyrelsen stemme for. En opløsning af Fonden forudsætter tillige fondsmyndighedens tilladelse og Civilstyrelsens samtykke.

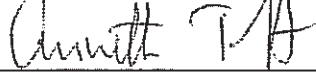
I tilfælde af opløsning skal Fondens midler (likvidationsprovenu/overskud) tilfalde en anden forening, fond, mv., der kan anvende midlerne i overensstemmelse med formålsbestemmelsen. Hvis dette ikke er muligt, skal midlerne anvendes til beslægtede formål af offentlig almennyttig interesse.

Ingen del af Fondens formue kan nogensinde gå tilbage til stifteren.

Anvendelsen af likvidationsprovenuet skal godkendes af fondsmyndigheden.

Fonden er stiftet den 23. april 2012.

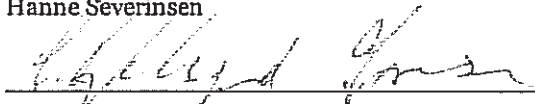
Vedrægten er ændret af bestyrelsen den 11. januar 2013.

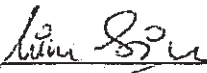
Annette Toft, bestyrelsesformand

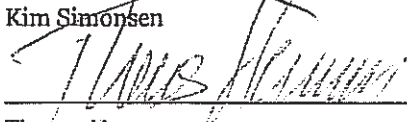
Hanne Severinsen

Carsten Dalsgaard Sørensen

Kim Simonsen

Thomas Hermann

Tore Tennøe

Bjørn Bedsted

Repræsentantskabsmedlemmer - Fonden Teknologirådet - 1.1.2013

Nr.	Navn	Stilling	Organisation / Arbejdsplads	Udpeget af (om anden end arbejdsplads)	Dato
1	Alan Irwin	Professor og dekan for forskning	Copenhagen Business School	Danske Universiteter	1.1.2013
2	Ane Kollerup	Kommunikationskonsulent	Via FFD	Folkehøjskolernes Forening i Danmark, FFD	1.1.2013
3	Anker Madsen	Leder af Politisk Afdeling	Friluftsrådet		1.1.2013
4	Annette Ibsen	Global Alliance Manager	Tieto Denmark A/S	Dansk IT, Annette Ibsen er næstformand	1.1.2013
5	Birgit Nørrund	Prodekan for det veterinære område	Københavns Universitet	Danske Universiteter	1.1.2013
6	Birgitte Kofod Olsen	CSR chef	Tryg	Personligt udpeget af bestyrelsen	1.1.2013
7	Bruno Sander Nielsen	Chefkonsulent	Afdeling for Forskning og Teknologi, Landbrug & Fødevarer		1.1.2013
8	Carsten Pedersen	Konsulent	Dansk Byggeri		1.1.2013
9	Charlotte Rønhof	Forskningspolitisk chef	DI		1.1.2013
10	Christian Jarby	Afdelingschef	TEKNIQ Installatørernes Organisation	DA foreslog at invitere Tekniq	1.1.2013
11	Christian Poll	Miljøpolitisk medarbejder	Danmarks Naturfredningsforening		1.1.2013
12	Christian Wernberg-Tougaard	Direktør	Rådet for Digital Sikkerhed, RfDS.		1.1.2013
13	Claus Jørgensen	Seniorrådgiver miljø og samfundsansvar	Forbrugerrådet		1.1.2013
14	Conni Simonsen	Rektor	Ingeniørhøjskolen Aarhus Universitet	Rådet for Teknologi og Innovation	1.1.2013
15	Dorthe Kirstine Brander Pedersen	Konsulent	ATV	Akademiet for de Tekniske videnskaber, ATV	1.1.2013
16	Ejner K. Holst	LO-sekretær	Landsorganisationen i Danmark		1.1.2013
17	Jacob Winther	Kommunikationschef	Danske Regioner		1.1.2013
18	Jens Henrik Thulesen Dahl	MF	Folketinget		1.1.2013
19	Jens Krogstrup	Konsulent	FTF		1.1.2013
20	Jesper Jerlang	Standardiseringsdirektør	Fonden Dansk Standard		1.1.2013
21	Lars Goldschmidt	Direktør	DI		1.1.2013
22	Michael Søgaard Jørgensen	Lektor	Center for Design, Innovation and Sustainable Transitions (DIST), AU	Personligt udpeget af bestyrelsen	1.1.2013
23	Mogens Kuehn Pedersen	Professor	Institut for Produktion og Erhvervsøkonomi, CBS	Personligt udpeget af bestyrelsen	1.1.2013
24	Morten Busch	Chef for Afdeling for Medier og Læring	Experimentarium	Personligt udpeget af bestyrelsen	1.1.2013
25	Nanna Højlund	Forbundssekretær	Fag og Arbejde, FOA	Landsorganisationen i Danmark, LO	1.1.2013
26	Ole Stilund Jeppesen	Konsulent	FTF		1.1.2013
27	Per Clausen	MF	Folketinget		1.1.2013
28	Pernille Drost	Formand for Bibliotekarforbundet, BF	Akademikerne	Akademikerne	1.1.2013
29	Peter Dreyer	Direktør	Elevator2	Dansk IT, Peter Dreyer er bestyrelsesmedlem	1.1.2013
30	Pia Krogh Albrechtsen	-	CSR Forum, medlem af best.		1.1.2013
31	Ragnar Heldt Nielsen	Direktør	Godkendt Teknologisk Service, GTS		1.1.2013
32	Rie Øhlenschläger	Best. medlem (Arkitekt)	AplusB	Det Økologiske Råd	1.1.2013
33	Søren Duus Østergaard	Adm. direktør	Duus Communication	Personligt udpeget af bestyrelsen	1.1.2013
34	Søren Friis Larsen	Markedsdirektør	Dansk Erhverv		1.1.2013
35	Tarjei Haaland	Klima- og energimedarbejder	Greenpeace Norden/København		1.1.2013
36	Thomas Nørby Dahl	Digitaliseringschef	Finansrådet	Finansrådet	1.1.2013
37	Trine Bendix Knudsen	Sekretariatsleder	Dansk Folkeoplysnings Samråd, DFS		1.1.2013
38	Ulla Röttger	Direktør	Amager Ressourcecenter	Personligt udpeget af bestyrelsen	1.1.2013

REPRÆSENTANTSKABSMØDE FONDEN TEKNOLOGIRÅDET 2013

Mødet blev afholdt mandag den 3. juni 2013 kl. 13 - 16

Fonden Teknologirådet, Toldbodgade 12, 1253 København K

REFERAT

DELTAGERE

Fra repræsentantskabet:

Alan Irwin, Ane Kollerup, Anker Madsen, Birgitte Kofod Olsen, Bruno Sander Nielsen, Christian Jarby, Christian Poll, Claus Jørgensen, Conni Simonsen, Dorthe Kirstine Brander Pedersen, Ejner K. Holst, Jacob Winther, Dahl, Jesper Jerlang, Lars Goldschmidt, Michael Søgaard Jørgensen, Morten Busch, Nanna Højlund, Ole Stilund Jeppesen, Pernille Drost, Peter Dreyer, Ragnar Heldt Nielsen, Rie Oehlenschläger, Mogens Kühn Pedersen, Søren Duus Østergaard, Thomas Nørby Dahl og Trine Bendix Knudsen.

Fra bestyrelsen:

Annette Toft, Hanne Severinsen, Carsten Dalsgaard Sørensen, Thomas Hermann, Tore Tennøe og Bjørn Bedsted

Fra sekretariatet:

Lars Klüver, Anders Jacobi, Jacob Skjødt Nielsen, Søren Gram, Jørgen Madsen, Gy Larsen, Nanna Engberg, Bjørn Bedsted, Marie Louise Jørgensen, Eva Glejtrup og Cathrin Dunker

1. VELKOMST OG REPRÆSENTANTSKABETS ROLLE

Annette Toft, formand for Fonden Teknologirådet, bød velkommen og glædede sig over et stort fremmøde. AT gav en kort redegørelse for Teknologirådes overgang fra offentlig institution til den nuværende erhvervsdrivende almennyttige fond og med de ændrede forhold som omdannelsen har medført. AT betegnede Teknologirådets nye styrkede uafhængige status som en styrke og henviste til, at det som Fonden Teknologirådet skal beskæftige sig med inkluderer formålene fra det tidligere Teknologirådet. Det nye er, at Fonden ikke modtager offentlig støtte og derfor skal agere på grundlag af fonds-, forsknings- og EU-ansøgninger og ved at udbyde sine ydelser på kommercielle vilkår. Hun betonedede, at der er stor vilje til at fastholde meningen og arbejdsformerne fra Teknologirådet – ”det

var jo meningen med at oprette Fonden og lave en virksomhedsoverdragelse af Teknologirådet” – men at det må have første prioritet for den nuværende og fremtidige bestyrelser, at Fonden Teknologirådet overlever. Man skal ikke forvente, at Fonden Teknologirådet kan være en tro kopi af Teknologirådet, når rammevilkårene er drastisk forandrede.

Der blev spurgt til, om Teknologirådets tidligere engagement i demokratiudviklingen skal leve videre i Fonden, og fra anden side spurgt til, om der bliver arbejdet med en national afgrænsning for fondens aktiviteter.

Anette Toft svarede, at Teknologirådet også arbejder i andre lande og internationalt, og det forventes at blive et større aktivitetsområde for Fonden en tidligere. Fonden har brug for ophæng til både Folketinget, kommuner og regioner, fordi vi internationalt især er kendt for den demokratiske arbejdsform. Vi har en høj stjerne globalt på det område og den kan man ikke bevare og udvikle, hvis man ikke har tilknytning til de folkevalgte. Det er også målet, at Teknologirådet skal kunne tiltrække store offentlige opgaver fremover, og det kræver naturligvis også en national forankring.

FONDENS ØKONOMI

Lars Klüver, direktør for Fonden Teknologirådet, præsenterede Fondens økonomi. De eksternt finansierede projekter kommer fra hovedsagelig 2 kilder – EU's forskningsprogrammer og fonde. Fremadrettet vil vi gerne styrke en mere dansk agenda, så der arbejdes hårdt på at etablere erfaring og relationer til fonde, men fondslandskabet i Danmark er snævert indenfor Teknologirådets arbejdsfelt. Derfor kalkuleres der også med konsulentopgaver.

I 2012-13 er der i regnskabet kalkuleret med et underskud. Regnskabet for 2012 befandt sig på den rigtige side af det budgetterede og det forventes også for 2013. I 2014 skulle regnskabet meget gerne være positivt. Politiken er, at et eventuelt lukningsscenario skal kunne foretages uden gældsstiftelse, så udviklingen overvejes nøje.

Udfordringen ligger i indtjeningsgraden. Det er f.eks. ikke alle EU-projekter, der har en god indtjening. Økonomien er derfor baseret på at vokse, så vi får stor omsætning med moderat avance. Men selv da er vi afhængige af at have en vis omsætning med betydelig avance og her kommer egentlige konsulentydelse ind, f.eks. i form af borgerinddragelse på områder, der ikke drejer sig om teknologi. Lars henviste til, at dette ville blive debatteret senere i dagsorden.

Lars Klüver knyttede også en bemærkning til hensigten med repræsentantskabet. Han så i forhold til Teknologirådet – som havde et ret tæt samarbejde med sit repræsentantskab – muligheder i den nye konstruktion for at intensivere samarbejdet med vores interessenter på en meget konkret måde, der udmunder i fælles projekter og aktiviteter. Ønsket er et reelt fælles ejerskab til projekterne, som f.eks. kan lede til fælles fondsansøgninger og finansiering. Det samarbejdende repræsentantskab har både en formel og en uformel side, hvor den formelle side er som vedtægterne foreskriver: Det faste årlige møde med fast dagsorden og med valg af to repræsentantskabsmedlemmer til bestyrelsen hver tredje år. Den uformelle side er de netværks- og arbejdsgrupper som er beskrevet i de udsendte bilag, og det er her, hvor vi lægger op til et tæt samarbejde om at etablere projekter og finde finansiering af dem.

Annette Toft bad om at eventuelle kommentarer og spørgsmål ventede til punktet om ”Drøftelse af Teknologirådets udvikling”, da de alle i repræsentantskabet bedre ville kunne deltage i denne debat når vi havde fået de næste oplæg. Dette blev accepteret.

2. RAPPORT FRA ARBEJDET I TEKNOLOGIRÅDET

Der blev givet oplæg fra projektlederne med eksempler på tidligere og igangværende aktiviteter. Lars Klüver pointerede, at det ville blive et udpluk, og at der var blevet plukket, så vi kunne belyse variationen i emner, metoder, målgrupper, deltagere mm.

Bjørn Bedsted fortalte om **World Wide Views on Biodiversity**, hvor Teknologirådet var ansvarlig for at koordinere en global borgerinddragelse i 25 lande. Projektet var knyttet til FN's topmøde om biodiversitet i 2012, hvor det fik en positiv modtagelse, og Teknologirådet blev opfordret af FN til at gentage projektet ved alle FN's biodiversitets topmøder de næste 10 år.. Vi har også anvendt metoden til store borgermøder om sundhed sammen med regionerne i Danmark og vi var supervisorer, da den blev anvendt til energidebat i april 2013 i Frankrig.

Søren Duus Østergaard: Hvad får vi for at være supervisorer i Frankrig? Svar: ca. 20.000 €

Lars Klüver fortalte om Teknologirådets projekt om **Fossilfri transport**, hvor der blev udarbejdet fremtidsscenerier for transportsektorens udvikling frem til 2050. Klimakommissionen gik ikke i detaljer med energiforbruget i transportsektoren, og den udfordring tog Teknologirådet så op. Resultatet blev, at bæredygtig transport kan lade sig gøre, men kræver store ændringer, også i den fysiske planlægning.

Lars Goldschmidt: Hvad betyder "kan lade sig gøre"? Er det f.eks. politisk muligt?

Lars Klüver: Det kan lade sig gøre både teknisk og økonomisk. Men det må siges at være meget uafklaret, om man politisk er villig til at tage de nødvendige beslutninger.

Peter Dreyer: Nu har I allerede præsenteret nogle meget forskellige projekter, så hvad er det fælles?

Lars Klüver: Det er i høj grad, at vi vælger metode ud fra emnet og situationen, og derfor forhåbentlig laver de processer, der er mest behov for i den givne situation. Derfor har vi også et meget bredt metode-arsenal.

Jacob Skjødt Nielsen præsenterer et projekt om **Velfærdsinnovation**, hvor det handlede om at lytte til medarbejdernes input. Det kom meget til at handle om teknologiledelse på velfærdsområdet, for medarbejderne ønskede større anvendelighed af de teknologier, de blev sat til at bruge. Han betonedede, at det var et projekt, som både skabte gode resultater og havde en god økonomi for Fonden.

Connie Simonsen: Hvordan bliver erfaringer fra projektet bragt videre?

Jacob Skjødt Nielsen: De involverede kommuner arbejder videre med projektet resultater. Forskellige medier skrev om projektet, men vi kunne desværre ikke søge penge til formidling, så det står vi selv for gennem hjemmesider og deltagelse ved konferencer.

Lars Goldschmidt: Nu vil I vel gerne have flere af den slags projekter, så er det jo relevant at spørge om kunderne var glade?

Jacob Skjødt Nielsen: Der var de. Der var skepsis i ledelsen fra starten, men da de så medarbejderne spille med og være konstruktive, blev de meget glade for processen. Vi kan ikke søge den type projekter længere på grund af ændring af Forebyggelsesfonden og kommunerne har ikke selv råd. De har bedt os udvikle en "light udgave" og forhåbentlig kan det give flere projekter af denne type.

Nanna Højlund: Har I overvejet, hvilken rolle Danmark kan spille i at skabe ny

velfærdsinnovation og finde løsninger, der mangler? Specielt på baggrund af, at institutionerne står stærkt i Danmark er der muligheder for at bruge medarbejderne på måder, som andre lande med svagere institutioner ikke har.

Jacob Skjødt Nielsen: De muligheder ser vi også i medarbejderdrevet innovation i Danmark og det vil vi meget gerne snakke mere om. Gerne, så det kan blive til projekter.

Lars Klüver: Vi fremhæver ofte, at medarbejderdrevet innovation virker. Det må man sige, er bevist med dette projekt, og det vil vi helt klart fremhæve, hvor vi kan.

Jacob Skjødt Nielsen fortalte dernæst om **DESSI**, som er et EU projekt der omhandler beslutningsstøtte omkring sikkerhedsinvesteringer. Det er et 2½-årigt projekt som afsluttes med en stor konference i København midt i juni. Der vil vi præsentere et web-værktøj, der kan hjælpe med til at træffe beslutninger om sikkerhedsforanstaltninger, der bygger på en 360 graders vurdering af effekt, økonomi og mulige samfundsmæssige bivirkninger. Systemet er allerede anvendt i Østrig til at vurdere sikkerhedsforanstaltninger omkring domhusene.

Peter Dreyer: Hvad sker der efter projektet, for det lyder som et system, der kunne bruges i mange sammenhænge?

Jacob Skjødt Nielsen: Rigtigt – det er sådan set et universalsystem til at vurdere samfundseffekter af beslutninger, og vi forestiller os at anvende det på mange områder. Der bliver udviklet en konsulentydelse ovenpå dette system, og der er allerede flere, der har vist interesse.

Lars Klüver: Arriva buschaufførerne i den danske testcase mente, at dette system burde være en del af processen omkring teknologiinvesteringer på arbejdspladser.

Pernille Drost: Hvis der bliver udviklet en konsulentfunktion, bliver Teknologirådet så ekspert og meningsdanner omkring sikkerhedssystemer?

Anette Toft: En central pointe er, at man får folk, der ser tingene meget forskelligt, til at mødes og diskutere muligheder og problemer, og derigennem lave en fælles vurdering. Teknologirådet styrer den proces, men har generelt ikke selv en mening – selvom der kan og skal være undtagelser, hvor vi mener noget.

Lars Goldschmidt: Hvordan former Teknologirådet så en mening om ting?

Lars Klüver: Det sker alene på baggrund af vores projekter.

Morten Busch: Vil man som konsulenter sige ja til projekter fra alle typer aktører? I det ligger der jo også en holdning.

Anette Toft: Som udgangspunkt, hvis man får en opfordring, så vil man, i hvert fald mens jeg er formand, sige ja.

Rasmus Nielsen fortalte om EU-projektet **EST frame**, som handler om at skabe et "framework" for integrerede vurderinger af beslutninger om ny teknologi. Projektet undersøger, hvordan man kan sikre balancerede vurderinger, hvor mange forskellige fagligheder og domæner bliver inddraget. Det er et egentligt forskningsprojekt. Teknologirådet er også kommet med i tre andre EU projekter, som omhandler, hvordan man sikrer ansvarlighed i forskning og innovation (Responsible Research and Innovation RRI).

Lars Goldschmidt: Dækker RRI primært etiske overvejelser?

Rasmus Nielsen: Nej, det er kun et hjørne af RRI, som også dækker samfundsinvolvering, accountability, samfundsrelevans og meget andet.

Gy Larsen fortalte om **Borgerinddragelse i Århus kommune**. Her har Teknologirådet afholdt tre møder, hvor forskellige interessenter blev inddraget i at kommentere på et oplæg til ny organisering i kommunen. Resultatet blev fremlagt til politikerne af deltagerne ved et separat møde. En baggrund for opgaven var, at borgmesteren og ledelsen i Århus kommune fandt at de typiske borgerhøringer er forældede og der derfor er brug for nye metoder. De havde et ønske om i højere grad at inddrage lokale aktører meget direkte. Gy præsenterede også arbejdet med "participatory budgeting" i flere kommuner.

Søren Duus Østergaard: Det er rigtig spændende, også i forhold til de mislykkedes forsøg med at anvende de sociale medier til borgerinddragelse. Det her kunne måske videreudvikles også digitalt?

Connie Simonsen: Hvad kan, I som er anderledes end proceskonsulenter?

Gy Larsen: Vi har et stort metodebatteri, som vi kan skræddersy til den konkrete situation og har utrolig meget erfaring med at kombinere metoder.

Lars Klüver: Vi kender politikernes vilkår, fokuserer på deres behov og er vant til at arbejde sammen med dem, og det gør en stor forskel. Med hensyn til digital inddragelse, så skal tanken forfølges, men vi tror mest på digitale støttesystemer til ansigt-til-ansigt borgerinddragelse.

3. DRØFTELSE AF TEKNOLOGIRÅDETS UDVIKLING

Lars Klüver indledte med et kort oplæg om målene med Teknologirådets arbejde og tog udgangspunkt i overskriften "Velovervejede fremskridt" som en kerne i Fondens mål. Det dækker over en række vigtige overordnede mål, som vi vil arbejde for og stå for:

- **Vidensbaseret beslutningstagning**, der er funderet på viden fra mange kilder, fx fra borgere, eksperter og interessenter. Viden skal forstås bredt og skal præsenteres og drøftes, så det er relevant for beslutningstagerne.
- **Samarbejdende demokrati**, er et kodeord for, hvordan Teknologirådet arbejder. Rådets arbejdsform er at bringe folk sammen, give dem en opgave, så de kan tage fat om problemets rod og lave processer, så deltagerne kan finde løsninger sammen. Borger- og aktørinddragelse er centralt.
- **Store udfordringer – eller "Grand challenges"** er det nye modeord for de store samfundsudfordringer, som altid har og fortsat vil være styrende for vores arbejde.
- **Ansvarlig forskning og innovation** er et begreb, som rådet vil kaste sig mere ind i. Det kan ses som en ny måde at opfatte teknologivurdering på.
- **Internationalt udsyn og engagement** vil blive endnu større for Fonden end det var før. Vi har et godt renommé for vores demokratiske arbejdsformer og traditioner, som er en vigtig indgang til vores internationale samarbejde – ikke mindst i EPTA (netværket for teknologiråd i Europa) og EU.
- **Et aktivt og engagerende netværk** involverer i høj grad repræsentantskabet og er noget, der er knyttet store forhåbninger til.

Lars Goldschmidt: Kan du give en forklaring på, hvordan "fremskridt" skal forstås?

Lars Klüver pointerede betydningen af, at "fremskridt" er noget fremadrettet, der skabes aktivt og bevidst, i modsætning til det helt åbne begreb "fremtid" og det passive og afventende begreb "udvikling".

3½ AKTIVITETSOMRÅDER

Overordnet er der Fonden **Teknologirådet**, som skal videreføre Teknologirådets tidligere arbejde via fondsansøgninger, EU-projekter og samarbejde med netværket.

Center for Samarbejdende Demokrati, som kan arbejde under eget navn med anvendelse af vores metoder, hvor teknologi ikke er involveret. Opgaven med organisering i Århus Kommune er et eksempel. Det er i dette felt vi forventer at kunne få et overhead på mere end 15%, hvilket giver mulighed for at de øvrige aktivitetsområder kan køre med lavere avance og større aktivitet.

Sidst nævner Lars Klüver **DBT Research**, som et center for metodeforskning og praksisudvikling. F.eks. i de tidligere præsenterede EU-projekter Res-AGorA og EST-Frame. Det vil muliggøre at vores arbejde bliver videnskabeligt dokumenteret og publiceret. Finansieringen vil ofte komme fra EU, men også konsortiearbejde i strategiske forskningsprojekter og fonde er muligheder.

Endelig nævnte Lars **sideaktiviteter** som et halvt aktivitetsområde, der dækker over udlejning af mødelokaler, it-udstyr, afstemningsudstyr og conferenceservice.

Til et spørgsmål om, hvorvidt vi ville sælge publikationer, svarede Lars Klüver, at med en salgbar publikation fra Fonden vil det fremover være en overvejelse. Men vi ligger inde med en kæmpe bagproduktion af rapporter, som er tilvejebragt for offentlige midler og som det ikke vil være moralsk rimeligt at hente økonomi ind på. En mulighed er dog at bede om frivillige donationer i forbindelse med download af vores ældre publikationer.

Michael Søgaard Jørgensen: Hvordan vil de tre aktivitetsområder hver især trække på kompetencerne blandt medarbejderne?

Lars Klüver forudså, at der kan forekomme en vis specialisering blandt personalet, men overordnet er det tanken, at det vil være de samlede kompetencer som vil blive anvendt efter behov. Sekretariatet er organiseret i en flad matrix-organisation og det vil nok være tilfældet langt ud i fremtiden.

Mogens Kühn Pedersen: Hvordan forestiller I jer, at samarbejdet med andre skal være fremover – også når man tager i betragtning, at I øjensynligt bliver mere kommercielle?

Lars Klüver: Vi håber at kunne styrke den åbne og samarbejdende stil som Teknologirådet har haft. Det er begrundelsen for den måde repræsentantskabet er lagt an på, med et tilknyttet samarbejdende netværk. Selvom Teknologirådet nu må forholde sig den realitet, at vi skal eksistere i konkurrence og på kommercielle vilkår, er det, vi beskæftiger os med stadig almennyttigt og eventuelle overskud vil gå til det almennyttige. Det, håber vi på, kan give grundlag for de samme samarbejdsrelationer, som vi havde, da vi var en offentlig institution.

FONDEN OG DE FOLKEVALGTE

Lars Klüver forklarede, at det er en logisk konsekvent af missionen, at Teknologirådet skal være med til at styrke folkestyret. Det ligger både i ideerne om vidensbaserede beslutninger og det samarbejdende demokrati. Det betyder, at vi fortsat skal være med til at pege på problemstillinger og rådgive, skabe processer som bygger bro mellem forskellige aktører i samfundet og de politiske spillere. Det sker blandt andet ved, at vi i næsten alle fondsansøgninger indbygger en folkestyrerådgivning. Når vi fx sender en ansøgning af sted om droner til maritime formål er der også en høring for Folketinget i projektet.

Hensigten er at få genskabt en reel relation til Folketinget, som jo har udpeget to folketingsmedlemmer fra Uddannelsesudvalget til repræsentantskabet i 2012-13. De skal blandt andet lave en vurdering af, om og hvordan der skal være en formel relation efter 2013.

Perspektivet heri kan forhåbentlig være, at Fonden får mulighed for at genetablere nogle af de funktioner, Teknologirådet havde – ikke mindst vedrørende det internationale samarbejde, større

høringer, og strategiske, fremtidsorienterede, "early warning" projekter i forhold til store samfundsudfordringer. Et perspektiv kan også være, at Fonden selv bidrager til dette gennem fondsansøgninger, EU-projekter mv. En vis relation til Folketinget vil være vigtig for, at Teknologirådet kan bevare sin særlige rolle i det danske samfund – og det vil igen være vigtigt for, at fonde, EU og interessenter, eksperter m.fl. vil bidrage til arbejdet – i form af økonomi eller viden og arbejde. Der blev fra flere medlemmer udtrykt håb om, at dette ville lykkes. Et medlem sagde, at det jo netop var en stærkt motiverende faktor for forskernes deltagelse i Teknologirådets projekter, at deres viden på den måde blev bragt i spil i den politiske debat. Annette Toft sagde, at dette har meget høj prioritet i bestyrelsen, men at man også må forstå, at hvis ikke der følger midler med, vil det blive meget svært at gøre tilknytningen reel, for der går nok mange år før Teknologirådet selv kan skabe et overskud, der kan finansiere aktiviteter for folkestyret.

FONDEN SKAL VOKSE

Lars Klüver fortsatte sin præsentation ved at fremlægge den præmis, at fonden skal vokse. Det skyldes, at Teknologirådsaktiviteterne næppe kan skabe andet end en moderat avance, hvorfor det er nødvendigt, at rådet har mange aktiviteter. Fonde og EU kan højst give en avance på 25%, hvilket ikke er nok til både at dække løbende udgifter og udgifter til ansøgninger mv. Her kommer så konsulentydelse ind, bl.a. indenfor Center for Samarbejdende Demokrati, fordi de kan være med til at løfte den gennemsnitlige avance.

Ragnar Helt Nielsen: Er I opmærksomme på, at Teknologirådet kan blive del af et konkurrenceproblem med konsulentvirksomheder som vil tilbyde de samme ydelser fx i forhold til rådgivning af kommuner? Bør rådet ikke hellere satse på at designe uddannelsesforløb for andre?

Annette Toft: Da der ikke er offentlige midler involveret ser vi ikke noget formelt problem i konkurrencen. Demokratirådgivningen er desuden et marked, vi selv skaber, så at sige. Man kan også sige, at hvis vi kan konkurrence på feltet, må det snarere ses som en ros til Teknologirådet.

Søren Duus Østergaard: Det er bekymrende at Rådet kan miste sin rolle som vagthund og som en, der samler de mange parter, ved at skulle fokusere på de mange andre opgaver, der er blevet nævnt.

Lars Klüver: Ja, det vil blive betydeligt sværere at være dagsordensættende, når der ikke er midler til at kunne arbejde frit med de emner, der ikke er kommet op på den politiske radar endnu. Det kan vi allerede mærke i forbindelse med fondsansøgninger, fordi fondene ikke har samme fokus på at være tidligt ude i forhold til udfordringer. De fleste fonde er mere implementerende end afsøgende og det er en klar barriere for Teknologirådets opgave i forhold til "early warning"..

Annette Toft fandt til gengæld, at hvis man lykkes med "DBT-Research" vil man ikke kunne undgå at røre ved noget, andre ikke har tænkt på før.

Lars Goldschmidt: Vær opmærksom på store internationale tænketanke som netop ønsker en sammensætning af forskning, uafhængighed og store bevillinger, der giver legitimitet hos deres kunder. De ønsker ikke at udgive deres egne rapporter, men ser stor værdi i uafhængighed og vil faktisk gerne betale for den. Teknologirådet kan repræsentere en tankegang som andre har brug for.

Lars Klüver: Det er rigtigt, og der er også stor forskel på, hvor højt der er til loftet i de danske og de internationale fonde. Vi skal helt klart i næste bølge af fondsansøgninger kigge mere efter de internationale finansieringsmuligheder.

Annette Toft: Hvis Teknologirådet kan opnå en status så andre tænketanke er villige til at betale for vores projekter, så er det en meget ønskværdig situation.

Lars Goldschmidt: Men hvad er det egentlig så, der skal kendetegne Teknologirådets produkter og som gør det relevant at rådet eksisterer og kan få andre til at betale for projekterne?

Lars Klüver: Den oprindelige rolle, Teknologirådet havde, hvor politisk rådgivning knyttes sammen med arbejdsformer, hvor aktørerne på et område finder løsningerne sammen. Det vil sige samarbejdende demokrati, men udbredt til det internationale. Forskellen på Teknologirådet og andre tænketanke og konsulentvirksomheder er, at rådets metoder hjælper borgere, eksperter, interessenter og politikere til at tale sammen i tide – dvs. inden en politisk løsning bliver præsenteret. Internationalt er det jo også det, Teknologirådet var kendt for.

Annette Toft: Det vigtige er at tage fat i relevante problemstillinger sammen med nogen, der har interesse i sammenhængen.

Mogens Kühn Pedersen: Teknologirådets kendetegn skal være det lidt langsomme og kedelige, men vigtige deliberative demokrati. Det er vigtigt, for at man kan fastholde forskernes deltagelse i jeres projekter. For hvorfor skulle vi som forskere bidrage til rent kommercielle aktiviteter? Men er der nogen som vil betale for det? Hvad med de store virksomhedsfonde?

Christian Poll: Jeg er ikke så bekymret for, om Teknologirådet kan manøvrere under de nye vilkår. Danmarks Naturfredningsforening finder det interessant, at Teknologirådet er blevet en fond der fortsat har samfundsnytte og den opgave vil Naturfredningsforeningen gerne støtte. Rådet er også interessant, fordi det selv er en af fremtidens virksomhedsformer, som er værdibaseret i stedet for kun at agere indenfor en ramme, der tilgodeser økonomi og aktionærernes ønsker.

Trine Bendix Knudsen: Hvad med partiorganisationerne og de fora, hvor politikere og det offentlige mødes? Er det noget I mener at kunne indgå i?

Lars Klüver: Om vi vil kunne lave opgaver for partierne er noget, bestyrelsen har nævnt og skal tage stilling til, men der er ikke lagt en strategi for det endnu. Man kan forestille sig, at der kan opstilles nogle ret klare retningslinjer for, hvordan det i givet fald skulle foregå, så det ikke undergraver vores uafhængighed.

4. FORSLAG TIL INVITATIONER TIL TEKNOLOGIRÅDETS NETVÆRK

Punktet blev indledt med en præsentation af tanker om netværket, og drøftelse af medlemmernes ønsker til dets funktion, herunder indsamling af forslag til deltagere i netværket. Gy Larsen motiverede dagsordenspunktet med, at Teknologirådet har altid været kendetegnet ved et tæt og godt forhold til omverdenen. Målet er fortsat at skabe et tæt samarbejde med mulighed for at dele viden om konkrete projekter. I det følgende arrangement, dagsordenens punkt 5, styres temagrupperne af en projektleder fra Teknologirådet, som indkalder til to møder om året. Teknologirådet lægger ud med syv emner, som har været i fokus de sidste par år og som er energi og klima, trafik, sundhed, arbejdsmarked og arbejdsliv, forskning og innovation, IT og natur og miljø. Forløbet vil blive evalueret til næste repræsentantskabsmøde om et år.

Der blev fra forskellig side givet forslag til yderligere kvalificering af netværket og det blev anbefalet at inddrage fonde og en bredere kreds af interessenter, herunder fonde. Et repræsentantskabsmedlem ønskede en uddybning af forventningen til netværket, fx om det er viden eller penge, der er i fokus for et samarbejde?

Anette Toft klargjorde, at det er den tætte dialog og samarbejde, der er helt centralt. Det skal lede til gode emner og projekter, som man så må formode, at man ved fælles hjælp også kan finde midler til at realisere. Lars Klüver supplerede ved at sige, at et godt emne kunne bearbejdes til en projektide, som så måske kunne lede til dannelse af et konsortium, der søger penge til projektet. Det er essentielt, at der er et delt ejerskab og at alle i konsortiet får noget ud af samarbejdet.

Der blev stillet spørgsmål til, om temaerne er fyldestgørende, fx hvor byggeområdet blev behandlet? Lars Klüver foreslog, at gruppen om trafik udvidede sit felt til også at omfatte andre planlægningsspørgsmål, som f.eks. byer og byggeri.

5. TEMAER FOR NETVÆRKET, AFSØGNING AF VIGTIGE PROJEKTOMRÅDER

Gruppedrøftelser af ideer til projekter mv. til videre bearbejdning i Netværket.
Referater fra temagrupperne findes særskilt som bilag.

6. ÅRLIG PROCES FOR INDHENTNING AF DONATIONER/PROJEKTFINANSIERING

Lars Klüver lagde op til en åben drøftelse af repræsentantskabets mulige rolle i forbindelse med afsøgning af finansiering til projekter mv. Dette var blevet drøftet med en større gruppe interessenter som en del af bestyrelsens afsøgning af en god model for repræsentantskabet, og konklusionen var her, at Teknologirådet ikke skulle være en medlemsorganisation, men snarere skulle have et bredt repræsentantskab, som ad hoc kunne indgå i at finde midler til projekter, som de selv havde en interesse i at se gennemført. Lars præsenterede en menu-seddel med forskellige muligheder for, hvordan det kunne tænkes at foregå.

Rie Oehlenschläger: Økologisk Råd kan ikke bidrage økonomisk men stiller sig positivt til at deltage i konkret samarbejde.

Christian Poll: Danmarks Naturfredningsforening finder det naturligt at bruge repræsentantskabet til at være med på Teknologirådets ansøgninger.

Birgitte Kofod Olsen: Man kan ikke være med til at skrive under på ansøgninger til alle former for projekter, men det er f.eks. let at skrive under på et projekt som World Wide Views.

Lars Goldschmidt: Teknologirådet skal have en skarpere profil, så man ikke føler trang til at støtte andre projekter eller tilsvarende virksomheder.

Mogens Kühn Pedersen: Der er eksempler på store fondsansøgninger direkte til organisationer som TR på f.eks. 5 år ud i fremtiden, søgt på organisationens grundlag og formål. Det bør afprøves.

Anker Madsen: Friluftsrådet pointerer væsentligheden i, at Teknologirådet fastholder forholdet til sit traditionelle bagland. Repræsentantskabet er derfor vigtigt.

Michael Søgaard Jørgensen: Der bør være fleksibilitet i arbejdsgrupperne, så der kan oprettes flere, hvis der interesse for det.

Søren Duus Østergaard: Der er behov for mere end det årlige repræsentantskabsmøde, hvis det skal lykkes at lave fælles projekter. Tiden var meget knap under emnepunktet. Netværksgrupperne er derfor en god ide.

Annette Toft takkede for de mange tanker, ideer og støttetilkendegivelser og lovede, at Fonden nok skulle forsøge at følge op på dem.

7. EVENTUELT

Intet til evt.

Referat: Jørgen Madsen, Marie-Louise Jørgensen og Lars Klüver